

เทศน์เช้า วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ วันนี้วันพระ วันพระ ในทางโลกเขาบอกวันพระไม่ได้มีหนเดียว คำว่า “วันพระไม่ได้มีหนเดียว” เขาพูดด้วยความอาฆาตมาดร้ายเพื่อจะเอาคืนของเขา แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เพ็ญเดือน ๖ ใ้ ถ้าเพ็ญเดือน ๖ มันเป็นจันทรคติ จันทรคติมันเกี่ยวกับน้ำขึ้นน้ำลง เกี่ยวกับแรงดึงดูดของโลกเกี่ยวกับต่างๆ นั่นมันเป็นเรื่องของจันทรคติ มันเป็นเรื่องที่สูงสุด สิ่งที่ดีงามที่สุดในโลกนี้ใ้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เพ็ญเดือน ๖ เพ็ญเดือน ๖ ก็วันพระใ้

ถ้าวันพระขึ้นมา สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาบัญญัติธรรมวินัยๆ เพื่อรื้อสัตว์ชนสัตว์ใ้ ถ้าถึงวันพระ วันโกน วันพระ วันโกนใ้ คนไปทำบุญกุศล เวลาใ้ทำบุญกุศล ทำบุญกุศลเพื่อหัวใจดวงนี้ใ้ ถ้าหัวใจดวงนี้เกิดมา เกิดมาด้วยบุญกุศลนะ ถ้าใ้บุญกุศลใ้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ ถ้าเป็นอริยทรัพย์แล้ว เกิดเป็นมนุษย์แล้ว สิ่งที่เราใ้ชีวิตนี้ ชีวิตเพื่อใ้ใคร

ถ้าชีวิตเพื่อมนุษย์ก็มนุษย์ใ้เพื่อชาตินี้ใ้ ชาตินี้พยายามชวนชวนทำหน้าทีการทำงานใ้ประสบความสำเร็จ ใ้เพื่อชาตินี้ใ้ แต่ชาตินี้ ทีมันจะใ้ชาตินี้มาเพราะมันใ้มีบุญกุศลมา ถึงใ้เวียนว่ายตายเกิดมาในวัฏฏะ ถึงใ้มาเกิดเป็นมนุษย์

เกิดเป็นมนุษย์ด้วยกัน เกิดเป็นมนุษย์เสมอกัน แต่อ่านาจวาสนาคนไม่เท่ากัน การทำหน้าทีการทำงานของคนแตกต่างกัน คนทำประสบความสำเร็จทางโลกก็ละความขลุขลุ๊กในทางโลกนั้นเป็นเพราะอ่านาจวาสนาบารมีที่สร้างมา

อ่านาจวาสนาบารมีที่สร้างมาๆ ทีเรามาทำบุญกุศลอยู่ใ้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สอนอย่างนี้ สอนใ้ทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเราใ้ พันธุกรรมของจิต พันธุกรรมของจิตมันใ้ตัดแต่งอย่างไร มันใ้ตัดแต่งด้วยเจตนาของเราใ้ เจตนาความเชื่อความศรัทธา ถ้ามันศึกษาพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงการปล่อยวาง ปล่อยวางอะไร

ปล่อยวางทิวทัศน์ค้นหาความทะยานอยาก ให้ขยันหมั่นเพียร ให้ขยันหมั่นเพียรในเรื่องมรรคเรื่องผล เรื่องมรรคเรื่องผลนี้คุณงามความดีใจ เลี้ยงชีพชอบ งานชอบ ความเพียรชอบ ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะเป็นหน้าที่ของคนดี คนดีเขามีกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดีๆ นี้เวลาให้ขยันหมั่นเพียรอย่างนี้

เวลาให้ละให้วาง ให้ละให้วางแต่เรื่องที่บีบคั้นในหัวใจนี้ หัวใจนี้ที่มันทุกข์มันยาก นี้ พันธุกรรม พันธุกรรมมันแตกต่างกันไป เห็นไหม ในทางโลกเวลาคนที่เขามีสติปัญญาเขาบอกว่าเขาจะใช้ชีวิตเหมือนวันสุดท้าย เหมือนเราต้องตายในวันพรุ่งนี้ไง ถ้าเราจะตายวันพรุ่งนี้ละวันนี้จะชวนชวายเป็นอะไร

ทีนี้เราก็คิดกันว่าเราจะอยู่ค่าฟ้าๆ กันไง เราจะกว้านมาให้หมดเลย ทุกอย่างจะเป็นของเรา ใจ แต่คนที่เขามีสติปัญญาเขาจะคิดเลย บอกว่าเขาจะใช้ชีวิตเหมือนมีวันนี้เป็นวันสุดท้าย พรุ่งนี้เราต้องตาย

ถ้าวันนี้เป็นวันสุดท้าย พรุ่งนี้จะต้องตาย วันนี้จะทำอะไร วันนี้จะทำอะไร วันนี้ก็ทำคุณงามความดีใจ ไม่แก่งแย่งชิงดีกับใครใจ เตรียมตัวจะตายแล้ว พรุ่งนี้จะตายๆ นี้มรรณานุสติ สิ่งนี้มันเป็นคุณงามความดี แต่คนเราก็คิดไม่ได้ใจ บอกคิดแล้วมันไม่เจริญ คนเจริญคิดว่าในโลกนี้เป็นของฉันหมดเลย จะไปอยู่ดาวอังคารกันนูนนะ นั่นเขาคิดของเขาใจ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้สอนอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้กลับมามีจิตใจของเรา สุขทุกข์มันอยู่ที่ใจ เราหลงเพลินไปใจ เราหลงเพลินไปว่าชีวิตจะอยู่ค่าฟ้าใจ เราหลงเพลินไปว่าสรรพสิ่งในโลกนี้จะมีความสุขใจ เราหลงเพลินไปว่าสมบัติที่ได้มาแล้วมันจะมีความปลื้มใจใจ เราหลงเพลินไปใจ เราหลงเพลินไปนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงดึงกลับมาใจ ดึงกลับมาที่ใจของเรา

สิ่งที่ได้มาๆ ถ้าคนเขามีสติปัญญานะ สิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับเขา คนที่เป็นธรรมๆ เขามีสิ่งใดเขาเจือจางกับสังคัม เจือจางกับโลก นั่นเขาเพื่อใครละ ก็เพื่อหัวใจของเขา เพราะหัวใจของเขาได้ตัดแต่งมาดีงามแล้ว เขาคิดแต่เรื่องดีๆ ใจ จิตใจของคนทีเห็นแก่ตัวๆ เขาตัดแต่งมาๆ ตัดแต่งมาทางบาปทางกรรม เขาจะชวนชวายเป็นอะไร เขาจะชวนมาเป็นของของเขา

สิ่งนี้สิ่งที่ทำขึ้นมา ถ้าทรัพย์สมบัติที่มันหาขึ้นมาได้ คนที่มีคุณงามความดี คนที่มีหัวใจของเขา เขาสร้างประโยชน์กับเขาณะ แต่ถ้าคนที่ไม่มีหัวใจๆ นะ มันไม่มีวันพอหรือ ให้อีก ๕ โลก โลกก็ไปก็ไม่มีพอ ตันหาความทะยานอยากมันล้นฝิ่ง มันล้นไปหมดเลยนะ

มันจะพอได้ พอได้ด้วยคุณธรรมไง พอได้ด้วยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เวลาเราอยู่ในบ้าน เรื่องความกตัญญูกตเวที เราก็คต้องการให้คนในบ้านในครอบครัวของเรามีคุณธรรม เวลาสนทนากันด้วยความเข้าใจกัน ด้วยความเข้าใจกันนะ แต่คนเรามันมีที่มาที่ไปแตกต่างกัน

เรามาจากพ่อจากแม่เดียวกันนะ บุญกุศลที่มาในหัวใจมันแตกต่างกันนะ เราคุยกันไม่รู้เรื่องหรือ เราคุยกันไม่รู้เรื่อง แล้วยังคุยกันยังเกิดทิฏฐิมานะไง ถึงต้องมาวัดมาให้พระพูด เวลาพระจะสอนๆ ไง พระสอนธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสถๆ หัวใจที่มันไม่เท่ากัน หัวใจที่มันแตกต่างกัน มีศีล มีสมาธิ มีปัญญาไง ให้มีสติปัญญากับหัวใจของเราไง ดึงหัวใจของเราแต่ละคน ปรับแต่งหัวใจของคนให้มันเป็นคุณธรรม ถ้าเป็นธรรมๆ เราคุยกันเรื่องนี้ได้ๆ แต่ถ้าเราคุยกันด้วยเหตุผลส่วนตัว ไม่มีทาง ไม่มีทางเพราะว่ามันแตกต่างกันที่วุฒิภาวะ วุฒิภาวะของคนมันแตกต่างกัน คนแตกต่างกันมันพูดไปก็ไม่รู้เรื่องหรือ ไม่รู้เรื่อง พูดเรื่องเดียวกันก็ไม่รู้เรื่อง

แต่ถ้ามันพูดกับธรรมะๆ ศีล สมาธิ ปัญญา ทุกคนก็หาของเราๆ หาเพื่อหัวใจดวงนี้ แล้วถ้าหัวใจดวงนี้มันเห็นผลนะ เห็นผลตอนไหน เห็นผลตอนที่มันทุกข์มันยาก มันจะเป็นจะตาย นั่นนะ แล้วมันคิดถึงธรรมะได้ โอ้โฮ! คนเรานะ เวลามันจะทุกข์จะยาก จะเป็นจะตาย คิดถึงธรรมะขึ้นมาได้ ธรรมะมันคืออะไร เห็นไหม เวลาคนทุกข์คนยาก ทุกข์ยากก็บ้จจัย ๔ มาติ ทุกข์ยากก็เอาเงินมาช่วยเหลือกันสิ

เงินช่วยเหลือที่ไหนมันก็ได้ แผ่นดินธรรม ถ้าแผ่นดินธรรมนะ ถ้าเป็นแผ่นดินธรรมขึ้นมาณะ เงินเล็กน้อยมันก็สร้างประโยชน์ขึ้นมาได้ไง ถ้ามันเป็นแผ่นดินทอง แผ่นดินทองคือเรื่องเศรษฐกิจมันไม่พอๆๆ หรือ ถ้าไม่พอขึ้นมามันก็ทุกข์ใช้ใหม่ เพราะมันว่า “ช่วยฉันแค่นี้ ช่วยฉันแค่นี้ ช่วยฉันแค่นี้” แต่ถ้ามันเป็นธรรมนะ “โอ้โฮ! เขาเป็นอะไรกับเรา ทำไมเขายังคิดถึงเรา ทำไมเขายังมาช่วยเหลือเรา” มันคิดแล้วมันตื่นตันใจใจ

ถ้ามันเป็นธรรมดาๆ เราช่วยเหลือกันด้วยน้ำใจ โอ้โฮ! มันซาบซึ่งหัวใจนะ แต่ถ้ามันเป็นกิเลสนะ “ทำไมไม่มีใครช่วยเหลือเรา ทำไมไม่มีใครช่วยเหลือเรา ทำไมไม่มีใครช่วยเหลือเรา” นั่นนะกิเลสมันบีบคั้น แล้วทุกข์ใหม่ ใครทุกข์ ไอ้คนคิดว่าไม่ช่วยเหลือเรามันทุกข์ แต่ไอ้คนที่เขาคิดถึงว่าน้ำใจของเขานะ เขาไม่ได้เป็นอะไรกับเรา ทำไมเขาช่วยเหลือเราล่ะ โอ้โฮ! ใจเขาสูงส่งนะ ใจเขาสูงส่งนะ เราต้องขวนขวายของเราเนาะ ถ้ามันคิดได้อย่างนี้ความทุกข์มันเบาบางลงใจ นี่ธรรมโอสถ ธรรมโอสถมันอยู่ที่นี้ มันไม่ได้อยู่ที่ว่าได้มากได้น้อย มันอยู่ที่วุฒิภาวะของใจของคน ใจของคนคิดได้มากคิดได้น้อยใจ

ถ้าคิดได้มากนะ ความทุกข์ความยากในหัวใจมันก็เบาบางลง ถ้าคนคิดไม่ได้ๆ มันคิดเอาพื้นเอาไฟมาเผาตัวเอง มันคิดมาเผาตัวเอง กิเลสมันเผา มัน แต่ว่ามันเก่ง เพราะมันฉลาด มันจะคิดเยอะๆ มันจะคิดเอาเปรียบคนอื่นใจ มันว่ามันฉลาดใจ แต่มันไปกว้านเอาอะไรมาเผาตัวมันไม่รู้

แต่ถ้าคิดเป็นธรรมดาๆ คิดเป็นธรรมเป็นคนโง่ ไม่ได้ไปกว้านมาเป็นของเรา มันเป็นธรรมดาความเป็นธรรมคือความสุจริต ใครทำความสุจริต ความชอบธรรม ความดีงามคุ้มครองเรา ใครทำทุจริต สิ่งที่ทุจริตมันทำแล้วมันหวาดผวาทั้งนั้นนะ

นี่เหมือนกัน วันพระๆ เราบวชใหม่ๆ เราอยู่กับครูบาอาจารย์นะ ถ้าวันโกน วันพระเนลัชชิกตลอด เริ่มต้นขึ้นมาก็ไม่นอนอยู่แล้ว คำว่า “ไม่นอน” ไม่นอนมันทุกข์มันยากไหม เวลาพระเราอดนอนผ่อนอาหารมันเป็นความทุกข์ความยากใหม่ ความทุกข์ความยากประจำธาตุขันธ์ แต่มันเป็นอาวุธ มันเป็นอาวุธที่จะเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลส ทุกคนก็บอกมาอยากจะทำกิเลสๆ จะฆ่ากิเลสๆ แล้วกิเลสมันอยู่ไหนล่ะ กิเลสมันเสียมในใจยังไม่รู้ตัวนะ กิเลสมันบอกเลย ไปเอามันเยอะๆ ปฏิบัติแล้วมันจะได้ผล นั่ง ๒ ที่ได้เป็นพระอรหันต์ นี่กิเลสมันยุ มันยุอยู่นั่นนะไม่เคยเห็นหน้ามันเลย

แต่เราจะสู้กับกิเลส อาวุธของมัน อดนอนผ่อนอาหาร ถ้าภาวนาของเราถ้าภาวนาดี ถ้าคนภาวนาดีนะ มันไม่จำเป็นต้องอดนอนผ่อนอาหารทุกคนหรอก คนที่เขาสร้างบุญกุศลมา เขาภาวนาของเขาได้ผลของเขาเพราะเขาทำของเขา มา เขาภาวนามา เขาสละชีวิตมาแต่ละภพชาติใด เขายืนไปบนภูเขาคัดแล้วถีบบันไดทิ้ง แล้วถ้าใครภาวนาไม่ได้ให้อดตายบนนั้นนะ

มีคนอดตายอยู่บนการภาวนา เขาทำกันมากี่ภพกี่ชาติไป เวลาเขาเกิดมากพอปัจจุบันนี้เขาเกิดมาแล้วด้วยบารมีของเขา ด้วยบาทฐานในหัวใจของเขา ด้วยวุฒิภาวะของใจที่มันสร้างมาๆ เขาปฏิบัติเขาก็ปฏิบัติได้ง่าย เขาทำปฏิบัติได้ง่ายด้วยบุญบารมีของเขา แต่เขาก็ต้องปฏิบัติเหมือนกันไป

ไอ้เรา เราสร้างของเราอย่างนี้ใช่ไหม เวลาภาวนามันไม่ได้มรรคไม่ได้ผล มันทุกข์มันยากไป ถ้ามันทุกข์มันยากนะ เราก็ต้องสู้กับมัน อาวุธ รถมานี้ยังต้องเติมน้ำมันมาเติมถึงที่นั่นนะ ไม่มีน้ำมัน รถมานี้ไม่ได้สักคันหนึ่ง

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ปฏิบัติๆ ทำท่าว่าจะปฏิบัติกับมัน แต่ไม่เคยสู้มันเลย ทำท่าๆ โอ๊ย! นักปฏิบัตินะ นั่ง ๒ ทีได้เป็นพระอรหันต์ แต่อาวุธมันไม่รู้จักไป น้ำมันๆ น้ำมันมันต้องเติมรถนะ รถถึงจะมาได้ นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติมันก็ต้องมีหนักมีเบาไป อะไรที่เราทำไม่ได้ เราทำไม่ได้เราต้องมีเทคนิคมีการกระทำที่จะไปสู้กับมันไป

อดนอนผ่อนอาหารมันเป็นความทุกข์ใหม่ มันเป็นความทุกข์ความยาก คนเราเกิดมาทางวิทยาศาสตร์ ทางการแพทย์ การกินการอยู่มันเรื่องธรรมชาติ เป็นเรื่องธรรมดา แล้วด้วยกิเลส ตัณหาความทะยานอยากมันก็อยากกิน อยากพอใจมันนั่นนะ ไอ้เราก็ผลัดมันๆ ขัดใจมันแล้ว เออ! ขัดใจกิเลสแล้ว กิเลสมันอยากกินอย่างนี้ โยนทิ้ง ไอ้ที่มันไม่อยากกิน กินอย่างนี้ เออ! ไอ้ที่ไม่อยาก กินมัน ไอ้ที่อยาก โยนทิ้ง ไอ้เราอยากนะ อยากต้องนั่งเครื่องบินไปกินนะ อยากกิน นั่งเครื่องบินไปกินมันเลย เสริมกิเลสมันมาๆ

นี่ก็เหมือนกัน อดนอนผ่อนอาหารมันเป็นวิธีการๆ ไม่ใช่ว่าเอามาอดกันว่าถ้าคนอดนอนแล้วมันเก่งๆ ไอ้พวกทำงานกลางคืนมันนิพพานหมดแล้ว มันทำงานตี ๔ ตี ๕ มันถึงเลิก นี่เหมือนกัน อดนอนผ่อนอาหารมันเป็นวิธีการ แต่มีปัญญาหรือไม่ มันต้องมีปัญญา ปัญญาเอามาแยกแยะ อาวุธถ้ามันเป็นประโยชน์เอามาป้องกันตัวก็ได้ มีคณาหน้าไม้เขาเข้าป่าเข้าเขาเขาใช้ประโยชน์กับเขา เอามาทำอาหารก็ได้ เอามาทำอะไรก็ได้ถ้ามีปัญญา ถ้าโง่มันทำปิ่นลั่นตัวมันตาย ถ้ามันโง่ อาวุธฆ่าตัวตาย

นี่ก็เหมือนกัน อดนอนผ่อนอาหารมันใช่แล้วมันมีสติปัญญาหรือไม่ มันทำประโยชน์หรือไม่ นี่พูดถึงว่าอดนอนผ่อนอาหารเพื่ออะไร นี่ไง บอกว่าวันนี้วันพระๆ วันพระ วันโกนมันวันระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาประพฤติปฏิบัติของเขาด้วยความมุมานะบาก

บั้นของเขา เวลาทำจริงๆ ขึ้นมา เธอจงมีกรรมเป็นที่พึงเถิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึงเลย แม้แต่พ่อแม่ ปู่ย่าตายายด้วยกัน อยู่ด้วยกันด้วยความกตัญญูตเวทิตะ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ต้องตายหมด ต้องตายหมด แต่เวลาจะเป็นจะตายขึ้นมาเราระลึกถึง เราส่งเสริมกันด้วยคุณงามความดี เวลาผู้ที่เสียชีวิตไปแล้วนะ อย่าร้องไห้ อย่ารำพัน อย่าพิรีพรีไร ทำคุณงามความดีถึงกัน ทำคุณงามความดีถึงกัน เวลาท่านเคยสั่งไว้ให้ทำได้อย่างไร ทำอย่างนั้นแล้วระลึกถึงท่านๆ

ความระลึกถึง อุทิศกุศลก็ระลึกถึงใจ ใจถึงใจไง ความรู้สึกๆ ความระลึกถึง สิ่งนี้ถึงกัน สายบุญสายกรรมที่มันเกิดก็เกิดเพราะเหตุนี้ เคยทำเวรทำกรรมต่อกันมา เคยได้สร้างสมบุญญูการมา มันเป็นสายบุญสายกรรมถึงได้มาเกิดร่วมกันไง พอเกิดร่วมกันแล้ว เกิดขึ้นมาก็มาบาดหมางกันไง ผลักไสว่าจะไม่เอาคนนั้น ไม่เอาคนนี้

ไม่เอาก็ส่วนไม่เอาที่เอ็งคิดใจ แต่กรรมเอ็งสร้างมา กรรมเอ็งสร้างมามันเป็นแบบนี้ พอเป็นแบบนี้ เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เราเห็นหน้ากัน เราอยู่ด้วยกัน เราพยายามไม่จองเวรต่อกัน ให้อภัยต่อกัน การให้อภัยนั้น ถ้ามันให้อภัยได้ เราก็ให้อภัย ให้อภัยไม่ได้ เราก็ใช้ขันติธรรมกดไว้

ความอยู่กับบัณฑิตมีความสุขนะ อเสวนา จ พาลานํ ปณฺทิตานญจ เสวนา การอยู่กับคนพาลแสนทุกข์แสนยาก คนพาล บัณฑิตทุกข์ที่สุดเพราะอยู่ใกล้คนพาล บัณฑิตมีความสุขมาก อยู่ใกล้คนพาล คนพาลจิตใจพาลทำลายเขาทั้งนั้น คนทุกข์คนยาก ความทุกข์ความยากของบัณฑิตไง อยู่ใกล้คนพาล

แล้วพาลมันมีพาลภายนอก พาลภายใน พาลภายนอกเราก็เห็นได้ ใครพาล ใครทำลายล้าง เราก็เห็นว่านั่นเป็นพาล แต่เวลากิเลสมันทำลายล้างใจเรา เราไม่เห็น ถ้าเรารู้จักกิเลสมันบ้างนะ เราจะไม่ทำตัวเราผิดพาล เราจะทำตัวเราดีขึ้นเรื่อยๆ

คนเกิดมานะ คนเกิดมาต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยทั้งนั้นนะ คนเกิดมาต้องมีหน้าที่การงาน พระต้องบิณฑบาต ถ้าพระไม่บิณฑบาตก็ไม่ใช่พระ ชฎงควัตร เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง จะกินของเขาด้วยความสะดวกสบาย จะกินของเขาด้วยการเอารัดเอาเปรียบ นั่นแสดงว่าหัวใจไม่เป็นธรรม

พระ หน้าที่ของพระคืออะไร ทุกคนต่างทำหน้าที่ หน้าที่ของพระก็ทำหน้าที่ของพระ หน้าที่ของพระบิดงบาทเลี้ยงชีพด้วยปลีแข็ง หน้าที่ของฆราวาสกฤหัสถ์ของเรา เราหาอยู่หากินของเรา เรามีมากมีน้อยเราจะเสียดสละเพื่อบุญกุศลในหัวใจของเรา ก็หน้าที่ของฆราวาส

เหมือนน้ำ หน้าที่ของพระๆ ปลาต้องอาศัยน้ำ บิดงบาทเลี้ยงชีพด้วยปลีแข็ง เลี้ยงชีพด้วยปลีแข็งนี่คือหน้าที่ แต่หน้าที่จริงๆ ก็ต้องมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา พยายามเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาให้มีคุณธรรมขึ้นมาในหัวใจ

หลวงตาท่านเน้นย้ำประจำ เวลาอยู่กับท่านมันซาบซึ้งนะ พระทรงธรรมทรงวินัยไม่ได้ ใครจะทรง ถ้าพระปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญาขึ้นมาไม่ได้ ใครจะปฏิบัติ ถ้ามันไม่ปฏิบัติขึ้นมา

อย่างเช่น รูดงควัตร ท่านจะพูดเลย ถ้าเราไม่ทำกันมันก็อยู่แต่ตำรา มันจะอยู่แค่ในตำราแค่นั้นหนังสือเท่านั้น เราจะต้องทำๆ ให้มันเป็นรูปธรรมขึ้นมา ทั้งๆ ที่เป็นวิธีการอยู่ในพระไตรปิฎก รูดงควัตร ๑๓ แล้วเราก็อ่านกันปากเปียกปากแฉะ แล้วเวลาใครทำมันทำกันอย่างไร ฉะนั้น เวลาท่านถึงทำมาจากที่เป็นทฤษฎีให้เป็นรูปธรรม

นี่ก็เหมือนกัน ศีล สมาธิ ปัญญาที่เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มันเป็นสัจจะความจริงขึ้นมาในหัวใจของสัตว์โลก ในหัวใจที่มันทุกข์มันยากขึ้นมา ถ้าหัวใจที่มันทุกข์มันยากขึ้นมา วันพระ วันโกน เรามาวัดมาวา มาสร้างบุญกุศลกัน สิ่งทีเสียดสละมันไม่เป็นบุญไม่เป็นกุศลหรือ เป็นแต่มันเป็นอย่างนี้มันเป็นเรื่องของท่านไง ท่าน ศีล ภาวนา ท่านก็เรื่องของท่านใช้ไหม กลับบ้านไปแล้วทำหัวใจให้สงบระงับขึ้นมาเป็นศีล แล้วเกิดภาวนาขึ้นมา เกิดปัญญาขึ้นมาแล้ว ชีวิตของโยมราบรื่น

ชีวิตของคนเกิดมานะ ลื่นกับพื้นมันต้องกระทบกระทั่งกันแน่นอน แต่ถ้ามีสติปัญญา การกระทบกระทั่งนั้นเราก็แก้ไข เราก็หลบหลีก เราก็ไม่ให้มันปักหัวใจของเรา สิ่งใดที่มันเกิดขึ้นแล้วก็จบกันไป อย่าให้มันฝังหัวใจ ฝังอะไร อยากจะคิดเรื่องดีๆ มันไม่คิด ใ้เรื่องทีเจ็บช้ำน้ำใจชอบๆ

ถ้ามีสติปัญญา คิดแก้ไขๆ ถ้ามีสติปัญญาๆ พระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาเพื่อแก้ไขการดำรงชีพของเรา

พระ พระมีปัญญาภาวนามยปัญญา ปัญญาแก้ไขกิเลส ปัญญาชำระล้างกิเลส ปัญญาถอดถอนกิเลส ปัญญาต่อสู้กับกิเลส แล้วมันเป็นปัญญามันเป็นอย่างไรมันสุดมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญาเป็นชั้นๆ เข้าไป เหมือนวุฒิภาวะของคนที่มีมันสูงมันต่ำ ปัญญาที่เหมือนกัน มันสูงมันต่ำ ปัญญาอย่างนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอน สอนเรื่องปัญญา เราก็ไปหลงกันใจ “ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา” มันเป็นสัญญา คอมพิวเตอร์มันจำได้หมด คอมพิวเตอร์ไม่เป็นพระอรหันต์

แต่คนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นภาวนามยปัญญามันถอดมันถอน มันเป็นมรรคเป็นผลไป แล้วเกิดที่ไหนละ เกิดที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นมนุษย์ ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด มันเกิดที่ในมนุษย์นี่ไง เราเป็นมนุษย์นะ มีสมองแต่สมองให้กิเลสมันครอบงำ ต้องทำสมาธิก่อน สมาธิจิตสงบแล้วกิเลสมันปล่อยวาง กิเลสมันให้โอกาส กิเลสมันให้โอกาสที่ภาวนามยปัญญาได้เกิดขึ้น ถ้ามันเกิดมรรคเกิดผลขึ้นอย่างนี้ นี่ไง บรูชอาชาไนย คนที่ทำได้ต้องอาชาไนยเพราะมันละเอียดลึกซึ้งมาก

ละเอียดลึกซึ้ง หมายความว่า มันหลอกตลอดใจ ใอันนี้เป็นใอันี่ ใอันี่เป็นใอันี่ จินตนาการทั้งนั้นนะ ถ้าไม่อาชาไนยมันปลั่งมันผลอ มันผิดมันพลาด แล้วเข้าไม่ถูกทาง ถ้ามันอาชาไนยนะ มันจะเข้าถึงถูกทาง

เราต้องมีความละเอียดรอบคอบ จากที่มันละเอียดรอบคอบจากใจของเราฝึกหัดๆ ขึ้นมา เพื่อให้เป็นพระ พระภายใน เป็นผู้ประเสริฐจากหัวใจ เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย เอวัง